

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/33/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718201394
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8718201394.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v spore žalobcu: 1. L. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX/XX, T. K., pošta L. K., 2. D. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX/XX, T. K., pošta L. K., 3. D. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX/XX, T. K., pošta L. K. a 4. L. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX/XX, T. K., pošta L. K., všetky práv. zast. JUDr. Peter Harakály, advokát, Mlynská 28, Košice, IČO: 00620157, proti žalovanému: Nemocnica Poprad, a.s., Banícka 803/28, 058 45 Poprad, IČO: 36513458, o náhradu nemajetkovej ujmy s prísl., o odvolaní žalobcov v 1. až 4. rade proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 12C 13/2018 - 256 zo dňa 10.11.2022 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výroku II. a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol o nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému takto:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť z titulu náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyňi v 1./rade sumu 10.000,- eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, žalobkyňi v 2./rade sumu 5.000,- eur, žalobkyňi v 3./rade sumu 5.000,- eur a žalobkyňi v 4./rade sumu 5.000,- eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietam.

III. Žalobkyne majú voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady rozhodne súd I. inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.“

2. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žaloba u žalobcov je dôvodná, nakoľko u nich došlo k porušeniu práva na súkromie vzhľadom na skutočnosť, že ich manžel, resp. biologický či adoptívny otec po lekárskom zákroku, ktorý vykonával žalovaný, ostal v stave imobility, čím sa zmenili jeho rodinné vzťahy. Ujma, ktorá vznikla ich rodinnému príslušníkovi bola spôsobená protiprávnym konaním žalovaného, pričom základ nároku bol riešený aj v konaní Okresného súdu Poprad sp. zn. 20C 58/2017, kedy žalovaný pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti nepostupoval lege artis a na základe takéhoto konania sa dostal rodinný príslušník žalobcov do stavu imobility. Týmto spôsobom medzi osobami, medzi ktorými existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy, došlo k zásahu do ich súkromného a rodinného života, ktorá je tak závažná, že je dôvodné žalobe vyhovieť. Súd mal za preukázané, že vzťahy medzi žalobkyňami a poškodeným boli veľmi dobré, vytvárali šťastnú a harmonickú rodinu, pričom po tom, čo došlo k ujme na zdraví ich manžela, resp. otca, došlo k zásahu do ich rodinného života. Táto ujma spôsobila pocit stresu, smútku, frustrácie a straty budúcnosti v aktívnom spoločenstve s milovanou osobou. Súd prvej inštancie poukázal na to, že aj keď žalobkyne v 2. a 3. rade sú len deťmi žalobkyne v 1. rade, je pre nich manžel ich matky blízkou osobou, nakoľko sa o nich staral, oslovovali ho pojmom otec.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil v zmysle ust. článku 19 Ústavy SR, § 11, § 13, § 15, § 16 a § 116 Občianskeho zákonníka, pričom dospel k záveru, že je dôvodné žalobe v časti vyhovieť s poukazom na to, že aj napriek stavu imobility je ich manžel, resp. otec schopný spoluvytvárať, aj keď v obmedzenej miere súkromný a rodinný život. Z uvedeného dôvodu žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a o trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP, nakoľko rozhodnutie záviselo od úvahy súdu, preto bola úspešným žalobcom priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100 %.

4. Súd prvej inštancie potom, čo čiastočne vyhovel žalobe s poukazom na preukázané narušenie rodinných vzťahov žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú zamietol.

5. Odvolací súd uznesením zo dňa 04.04.2024 zrušil výroky I. a III. napadnutého rozsudku z dôvodu odvolania podaného žalovaným, ktoré mu bolo predložené súdom prvej inštancie.

6. Po vrátení veci súdu prvej inštancie, táto bola opätovne predložená odvolaciemu súdu za účelom rozhodnutia o odvolaní podanom žalobcami, ktoré v dôsledku administratívnej chyby nebolo predložené odvolaciemu súdu spolu s odvolaním žalovaného.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané odvolanie zo strany žalobcov dňa 03.01.2023, a to proti výroku II. rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Žalobcovia odôvodnili podanie odvolania ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP, pričom sa stotožnili so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie ohľadom závažnosti vzniknutej ujmy, ako aj okolnosťami, za ktorých bola spôsobená. Nesúhlasili s právnym posúdením primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Poukázali na ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktoré súd nedostatočne bral do úvahy. Vážne telesné postihnutie síce na rozdiel od smrti nebráni absolútne možnosti vytvárať súkromné a rodinné vzťahy, no najbližšia rodina je denne traumatizovaná a konfrontovaná s nezvratným ťažkým telesným postihnutím zdravia blízkeho príbuzného, čo má podobný negatívny a závažný dopad ako v prípade smrti. Pri smrti blízkej osoby negatívne dôsledky časom slabnú, kým pri vážnom telesom postihnutí dochádza k dennej konfrontácii s týmito následkami v rovnakej intenzite. Práve blízke osoby sú konfrontované s týmito následkami a sprievodným javom v súkromí je napätá smutná a pesimistická nálada pri pohľade na utrpenie a bolesť blízkeho. Na tieto skutočnosti súd prvej inštancie neprihliadol a komplexne ich nevyhodnotil. Rovnako súd nebral do úvahy ľahkovážny postup žalovaného pri operácii blízkej osoby žalobcov. Žalovaný zanedbal elementárne povinnosti, keď nezohľadnil anatomickejšiu stavbu tela pacienta a zaviedol mu stent, ktorý bol neprimerane veľký k veľkosti jeho stavcov. Žalovaný tiež nevyjadril žiadnu ľútosť, ani si nepriznal chybu a neprejavil žiadnu sebareflexiu vo vzťahu k tomuto konaniu. Z týchto dôvodov sú nároky uplatnené v žalobe primerané.

8. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov uviedol, že jeho zodpovednosť by nemala byť založená na princípe objektívnej zodpovednosti bez možnosti liberalizácie. Namietol skutočnosť, že žalobkyne v 2. a 3. rade nie sú každodenne konfrontované s pocitmi vo vzťahu k ich blízkemu, nakoľko tieto opustili spoločnú domácnosť a odišli do zahraničia. Rovnako tak nesúhlasil s tým, že z jeho strany išlo o ľahkovážny prístup pri operácii, nakoľko aj zo znaleckého posudku v konaní vyplýva, že pri tomto type operácie nie je možné eliminovať absolútne prípadné komplikácie. Znalec nepoužil výraz zanedbanie elementárnych povinností a žalobcovia nie sú kompetentnými osobami pre hodnotenie práce lekára. Poukázal na protokol Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorý nezistil porušenie povinností žalovaného pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, preto žalovaný nemal dôvod po prešetrení nijakým spôsobom reagovať na vzniknutú situáciu. Vo veci nebolo žiadne administratívne či trestné konanie, ktoré by postihovalo žalovaného, preto tento nemohol vyhovieť žiadostiam žalobcu o kompenzáciu. Žalovaný uviedol, že vyjadril ľútosť s celou situáciou týkajúcou sa zdravotného stavu svojho pacienta, čo predniesol v predošlom konaní, ako aj v tomto konaní.

9. Ďalšie vyjadrenia sporových strán v odvolacom konaní predložené neboli.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

11. Podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tomto konaní sa súd prvej inštancie zaťažil svoje rozhodnutie v oblasti jeho preskúmateľnosti. Toto je porušením práva strany sporu na spravodlivý proces. Aj z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR či Ústavného súdu SR vyplýva, že súdne rozhodnutie vyžaduje, aby obsahovalo odpoveď na námietky vznášané stranami sporu, pričom práve dostatočné dôvody musia byť uvedené ku skutočnostiam, ktoré sú rozhodujúce pre rozhodnutie.

12. Podľa ust. § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

13. Štruktúra odôvodnenia rozhodnutia je pritom v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ust. § 220 ods. 2 CSP dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonomnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje strane konania posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej.

14. Pokiaľ všeobecný súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie všeobecného súdu považovať za nepreskúmateľné, teda za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy a s čl. 6 ods. 1 dohovoru (z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 14. septembra 2006, sp. zn. I. ÚS 265/05).

15. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa sporovej strane konania odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy, keďže aj pre odvolací súd je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

16. Odvolací súd poukazuje na závery uvedené v rozhodnutí pod sp. zn. 13 Co 30/2023 zo dňa 04.04.2024. S poukazom na vyššie uvedené dôvody bol zrušený napadnutý rozsudok aj vo výroku II., kedy je nutné sa vysporiadať s právnym základom pre posúdenie nároku či tu existuje základ pre vyhovie takejto žalobe a až po zodpovedaní tejto otázky bude možné posúdiť výšku primeranej náhrady.

17. Po vyriešení otázky základu nárokov žalobkýň, v prípade, že súd bude mať preukázaný základ nároku je potrebné pri určení výšky nemajetkovej ujmy, posúdiť primerane aj rozdielnosť oproti nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy pri smrti príbuzného, kedy už súdy judikovali primerané plnenie vo viacerých rozhodnutiach.

18. Úlohou súdu prvej inštancie bude tak znova vo veci konať v intenciách naznačených odvolacím súdom. Teda opätovne posúdiť žalobcami uplatnený nárok s ohľadom na žalovaný namietané skutočnosti. Zároveň sa vyporiadať so spornými otázkami, ktoré konkretizoval odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia. Následne vo veci znova rozhodnúť a samozrejme svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v ust. § 220 ods. 2 CSP aj náležite odôvodniť.

19. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania v zmysle ust. § 396 ods. 3 CSP.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).